

TOOLBOX

Voor integere en weerbare Provinciale Staten in aanloop naar en na de Provinciale Statenverkiezingen van 2027

Politieke ambtsdragers moeten in hun werk dagelijks belangen afwegen en keuzes maken. Het is een mooi, maar kwetsbaar ambt. Statenleden staan midden in de samenleving en vertegenwoordigen diverse groepen. Mede door hun grote netwerk weten zij goed wat er speelt in de provincie en zijn zij makkelijk benaderbaar door inwoners. Dit brengt echter ook kwetsbaarheden met zich mee.

Op 17 maart 2027 zijn de Provinciale Statenverkiezingen. De Commissaris van de Koning (hierna: CvdK) en de Statengriffier spelen een belangrijke rol als het gaat om het benadrukken van het belang van de integriteit van de kandidaten en de huidige Provinciale Staten. In deze toolbox staat hoe zij dit gesprek kunnen aangaan. Ook gaat de toolbox in op welke tools politieke partijen kunnen gebruiken tijdens de wervings- en selectiefase in aanloop naar de Provinciale Statenverkiezingen. Tot slot gaat de toolbox in op hoe het onderwerp integriteit blijvend onder de aandacht kan worden gehouden.

Hoe kan criminaliteit provinciaal bestuur beïnvloeden?

Onze samenleving wordt geconfronteerd met de ondermijnende gevolgen van georganiseerde criminaliteit. Witwassen, drugscriminaliteit en mensenhandel zijn hier voorbeelden van. Dit ontwricht de lokale samenleving. Georganiseerde criminaliteit kan invloed hebben op het Provinciebestuur in de vorm van afpersing, intimidatie en oneigenlijke beïnvloeding van Statenleden. Maar ook door het aanstellen van personen met onzuivere intenties als Statenlid. Het is daarom belangrijk om niet-integere personen te weren uit het provinciaal bestuur. Daarnaast is het van belang om (kandidaat) Statenleden bewust te maken van de risico's van oneigenlijke beïnvloeding en hoe het hen kan raken in de functie van Statenlid.

Hoe bereidt u zich voor op verkiezingen?

Idealiter voert u voorafgaand aan de kandidaatstellingen een strategisch overleg met de griffier en provinciesecretaris. Hierin kunt u onder andere afstemmen welke gesprekken nodig zijn en welke risicoanalyse- en bewustwordingsinstrumenten de Provincie gaat inzetten, bijvoorbeeld rondom de aanstelling van Gedeputeerden.

Het RIEC adviseert de CvdK's:

- Het gesprek aan te gaan met het bestuur van de politieke partijen, zo ook met (mogelijk) nieuwe partijen. Dit kan onder andere gaan over de verantwoordelijkheid om de integriteit van de kandidaten op de kieslijst vooraf te toetsen.
- Als provincie te stimuleren dat politieke partijen een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) vragen aan de kandidaten op hun kieslijsten en eventueel aan te bieden de VOG als provincie te vergoeden.
- Zodra de nieuwe Proviciale Staten geïnstalleerd zijn, het onderwerp integriteit een vast onderdeel van de jaarlijkse agenda te maken en dat af te trappen met een bewustwordingssessie met de nieuwe Provinciale Staten.

Hoe gebruikt u deze toolbox?

Deze toolbox bestaat uit bestaande producten van diverse overheidspartners. Deze kunt u inzetten voor en na de verkiezingen. De onderdelen die in deze toolbox zijn uitgelicht zijn integriteit, weerbaarheid en bewustwording van (toekomstige) Statenleden. U kunt de tools aanbieden aan de Provinciale afdelingen van politieke partijen. De producten zijn gelinkt aan een tijdlijn rondom het verkiezingsproces.

EIND 2025

Opstellen kandidaatstellings-procedure

Door: Leden tijdens Algemene Ledenvergadering op voorstel van partijbestuur

Wat gebeurt hier?
Procedure inclusief rollen en verantwoordelijkheden vaststellen

JAN 2026

Profiel kandidatenlijst en criteria voor kandidaten op de lijst procedure

Door: Leden tijdens Algemene Ledenvergadering op voorstel van partijbestuur

Wat gebeurt hier?
- Fractieprofiel bedenken
- Kandidaateisen bepalen
- Profiel kandidaat statenlid bepalen

Bijpassende tools
- Vuistregels Integriteit (**1A**)
- Zelfassessment om volksvertegenwoordiger te worden (**1B**)
- Weerbaarheidscheck politieke partijen (**2**)

VANAF JUNI 2026

Opdracht kandidaatstellings-commissie

Door: Partijbestuur aan kandidaatstellingscommissie

Wat gebeurt hier?
- Hoe om te gaan met zittende statenleden?
- Hoeveel mensen op de kieslijst?
- Lijsttrekker voordragen
- Adviseren over Gedeputeerdekandidaten
- Integriteit van kandidaten onderzoeken
- Sollicitatieprocedure starten
- Conceptkandidatenlijst opstellen

Bijpassende tools
- Selectiefase (**1**)
- Democratische weerbaarheid voor politieke ambtsdragers (**2**)

VANAF NOV 2026

Besluitvorming over de kieslijst op de Algemene Ledenvergadering

Door: Leden tijdens Algemene Ledenvergadering

Wat gebeurt hier?
Bepaal vooraf of:
- De volgorde van kandidaten nog kan worden veranderd
- Apart gestemd moet worden over de lijsttrekker
- Alle leden mogen meestemmen tijdens de Algemene Ledenvergadering, of geldt er een minimumlidmaatschapsperiode?

1 FEB 2027

Dag der Kandidaatstelling

Wat gebeurt hier?
Presenteren kandidaten per fractie

17 MRT 2027

Dag van stemming

Wat gebeurt hier?
Provinciale Statenverkiezingen

MRT-JUNI 2027

Installatie nieuwe Staten inclusief inwerktraject

Door: Statengriffier en Provinciale Staten

Wat gebeurt hier?
- Aandacht besteden aan raakvlakken rol Statenlid en georganiseerde ondermijnende criminaliteit tijdens inwerktraject

Bijpassende tools
- Wat is ondermijning? (**3**)
- Advies voor statenleden(**4**)
- Gedragscode (**5**)
- Omgaan met beïnvloeding (**9**)

VANAF JUNI 2027

Integriteit structureel op de agenda

Door: Provinciale Staten

Wat gebeurt hier?
Besteed met regelmaat aandacht aan integriteit binnen de fractie en de Provinciale Staten

Bijpassende tools
- Beheerfase (**1**)
- Dilemmaspel (**6**)

1 Handboek integriteit voor politieke ambtsdragers van decentrale overheden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties [BZK], 2023

Dit handboek geeft een overzicht van tools die gebruikt kunnen worden bij de werving en selectie. De tools geven de mogelijkheid om het thema integriteit intern bespreekbaar te maken en periodiek te agenderen. Ook in gesprekken met mogelijke kandidaat-volksvertegenwoordigers. Het is niet bedoeld als een afvinklijst waaruit een bindend advies komt. Het doel is bewustzijn vergroten en integriteitsrisico's in beeld brengen.

Het handboek maakt onderscheid tussen drie fasen: **wervingsfase**, **selectiefase** en **beheerfase**.

Wervingsfase

In de wervingsfase wordt afgewogen of iemand zich kandidaat stelt om volksvertegenwoordiger te worden. Daarnaast besluit het partijbestuur van de politieke partij in deze fase over de inrichting van het wervings- en selectieproces.

1A Vuistregels integriteit

Een politieke partij kan ervoor kiezen om eigen vuistregels over integriteit en gedrag op te stellen. Deze tool beschrijft een aantal voorbeelden.

1B Zelfassessment om volksvertegenwoordiger te worden

Voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten door volksvertegenwoordigers zijn normen en beginselen in de wet vastgelegd. Door het invullen van deze vragenlijst over persoonlijke omstandigheden krijgt de potentiële kandidaat zicht op de mogelijke risico's die hij/zij als volksvertegenwoordiger kan lopen. Iemand kan onder andere op basis hiervan de afweging maken zich wel of niet kandidaat te stellen.

Selectiefase

Politieke partijen selecteren kandidaat-volksvertegenwoordigers en plaatsen hen op de kieslijst. Zij worden vervolgens wel of niet verkozen.

1C Vragenlijst integriteit*

Deze vragenlijst helpt inzicht krijgen in mogelijke integriteitsrisico's van een kandidaat. De vragen gaan onder andere over nevenfuncties, persoonlijke (financiële) belangen en beroepen van partners en familieleden. De vragenlijst kan ook bijdragen aan het integriteitsbewustzijn van de kandidaat en een leidraad zijn voor het gesprek met de selectiecommissie.

1D Antecedentencheck*

Een antecedentencheck is een onderzoek naar het verleden van een kandidaat. De vorm en diepgang van het onderzoek kunnen verschillen. Deze handreiking licht het openbare bronnenonderzoek, de VOG en het referentieonderzoek toe. Het openbare bronnenonderzoek kan vóór het selectiegesprek plaatsvinden. Het laten aanvragen van een VOG en het referentieonderzoek vinden plaats na een positief selectiegesprek

1E Mogelijke ondermijning herkennen

Het is moeilijk om ondermijning te herkennen bij personen die zich aanmelden als kandidaat-Statenlid. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft een lijst opgesteld met 'red flags ondermijning'. Als blijkt dat één van de 'red flags' bij een kandidaat aan de orde is, kan hierover bij het selectiegesprek worden doorgevraagd. Zie hieronder.

1F Leidraad integriteit selectiegesprek

In het selectiegesprek met de kandidaat komt het onderwerp integriteit aan bod. Het ministerie van BZK heeft, naast de integriteitsvragenlijst, aanvullende vragen opgesteld voor het selectiegesprek.

1G Bewilligingsverklaring

Een bewilligingsverklaring is een opsomming van bepalingen die een kandidaat-volksvertegenwoordiger voor de verkiezingen ondertekent. Het heeft geen juridische status, maar draagt bij aan het integriteitsbewustzijn. Het ministerie van BZK heeft een sjabloon opgesteld dat kan worden aangepast op basis van de behoeften, regels en beginselen die binnen de specifieke partijen gelden.

**Bij toepassing van deze tool worden persoonsgegevens verwerkt.*

Beheerfase

Integriteit vraagt om blijvende aandacht. Niet alleen tijdens de werving, selectie en screening, maar ook daarna. Het is belangrijk dat integriteit als onderwerp regelmatig terugkeert op de agenda.

1H Integriteitsagenda

Het is aan te raden om als fractie een integriteitsagenda op te stellen, waarin staat op welke manier aandacht besteed wordt aan integriteit, op welk moment en wie daarvoor verantwoordelijk is. Het ministerie van BZK heeft een opzet gemaakt die als basis kan dienen.

Handboek integriteit voor politieke ambtsdragers van decentrale overheden

2 Toolkit democratische weerbaarheid voor politieke ambtsdragers

Netwerk Weerbaar Bestuur, Thorbecke Academie, Raad van Almere, Van der Bel Consultancy

Netwerk Weerbaar Bestuur heeft een toolkit gemaakt die politieke ambtsdragers helpt om democratisch weerbaar te zijn en integer te handelen. In de toolkit staan onder andere infographics over integriteit, nevenfuncties en belangenbehartiging.

1. Ontwikkel je integriteit

Integriteit is een voortdurend bewustzijn van handelen dat Statenleden kunnen ontwikkelen. Het is belangrijk dat Statenleden democratisch weerbaar zijn. In relatie tot integriteit moeten politieke partijen daarom aandacht hebben voor preventie, monitoring van gemaakte integriteitsafspraken en weerbaar kunnen reageren op incidenten. De infographic 'Ontwikkel je integriteit' is bedoeld voor Statenleden om te bekijken hoe zij ervoor staan en op welke onderdelen zij zich nog meer kunnen ontwikkelen.

Ontwikkel je integriteit

2. Check je nevenfuncties

In de infographic 'Check (al) je nevenfuncties' is een checklist opgenomen om te beoordelen of een Statenlid een nevenfunctie kan combineren met een rol als politiek ambtsdrager. Met behulp van de infographic kunnen zij nagaan of het voor een nevenfunctie verstandig is om aanvullende maatregelen te treffen om te voorkomen dat functies elkaar ongewenst beïnvloeden. Daarnaast maakt het dilemma's bespreekbaar.

Check (al) je nevenfuncties

3. Ruggespraak met jezelf

Een politicus hoort met twee benen in de samenleving te staan. Hij/zij moet weten wat er speelt om belangen te kunnen behartigen. Aan deze verbindingen zitten voor- en nadelen. Voordeel is dat het waardevolle inzichten oplevert over het functioneren van een gemeenschap: wat gaat goed en wat kan beter? Deze verbindingen kunnen ook een nadeel zijn. Zo kan het voor een politicus of voor zijn/ haar omgeving lastiger zijn om neutraal naar belangen of personen te kijken. Ze kunnen ergens te dicht op hebben gestaan. Bijvoorbeeld als het om een situatie gaat van de oude werkgever, een braakliggend terrein van hun broer of de wijk waarin de politicus woont. Een politicus is er voor iedereen. De infographic 'Ruggespraak met jezelf' helpt hem/haar om controlevragen aan zichzelf te stellen.

Ruggespraak met jezelf

3 Wat is ondermijning?

Een definitie geven van ondermijning is lastig, want ondermijning is een gevolg van veel verschillende vormen van criminaliteit, waarbij de grenzen tussen de bovenwereld (de 'gewone' maatschappij) en de onderwereld (criminelen) vervagen. Criminelen richten voor hun activiteiten bedrijven op, vragen vergunningen aan en huren en kopen panden. Hiervoor hebben ze in de 'bovenwereld' medewerking nodig van bijvoorbeeld makelaars, autoverhuurbedrijven, administratiekantoren en notarissen. Je kunt ondermijning zien als het constante gebeuk van georganiseerde criminaliteit (onderwereld) op onze samenleving (bovenwereld).

Ondermijning is een probleem dat de maatschappij verzwakt, beschadigt en uiteindelijk zelfs ontwricht.

Deze animatie legt in twee minuten uit hoe u signalen van ondermijning herkent:



Tien Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC's) en het Landelijk Informatie- en Expertisecentrum (LIEC) richten zich op de bestrijding van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Ze verbinden informatie, expertise en krachten van de verschillende overheidsinstanties. Daarnaast stimuleren en ondersteunen de RIEC's en het LIEC de publiek-private samenwerking bij de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit.

Het RIEC kan ondersteunen en adviseren bij het versterken van integriteit en weerbaarheid tegen ondermijning binnen Provincies. In veel gevallen werkt het RIEC daarbij samen met Netwerk Weerbaar Bestuur van het Ministerie van BZK. U kunt hiervoor contact opnemen met de accountmanager / contactpersoon van het RIEC binnen uw provincie.

Neem contact op

4 Advies voor Statenleden

Laat u niet ondermijnen. De functie van Statenlid kan kwetsbaar zijn. Deze tien tips helpen bij bewust en integer handelen.

1. **Weet waar u het over heeft: ken de regels, wetten, gedragscodes en handreikingen.**
2. **Weet wat wel en niet kan: voorkom belangenverstrengeling door nevenfuncties en relaties.**
3. **Begrens op tijd: een vraag van een inwoner is prima, maar wees alert op dringende verzoeken.**
4. **Maak helder waar u wel en niet van bent: verwijs eventueel naar andere bevoegden.**
5. **Bij twijfel, niet doen: heb vertrouwen, maar blijf kritisch en alert. Deel uw twijfels in de fractie.**
6. **Gebruik gezond verstand: iets dat te mooi lijkt om waar te zijn, is dat meestal ook.**
7. **Vertrouw op onderbuikgevoel: zoek dingen uit in open bronnen en maak het bespreekbaar.**
8. **Ga bewust om met de camera: maak niet zomaar met iemand een foto als u niet weet waar het voor is.**
9. **Wees wijs met sociale media: denk goed na voordat u iets online plaatst.**
10. **Meld intimidatie en bedreiging: bespreek dit met de fractie, (kabinet van de) CvdK, politie en griffier.**

5 Gedragscode

Integriteit is niet alleen een kwestie van regels. Het gaat vooral over onderlinge omgangsvormen. De normen en waarden bij onderlinge omgangsvormen in het Provinciebestuur kunnen worden vastgesteld in een gedragscode. Dit biedt Staten(commissie)leden houvast bij integer handelen.

Wat is het doel van een gedragscode?

- Legt uit wat wel en niet mag van de wet. Dit beschermt Statenleden tegen misstappen.
- Vormt een leidraad voor een gesprek over integriteit.
- Biedt een basis om op te treden tegen integriteitsschendingen.

Het Ministerie van BZK heeft een ‘Handreiking integriteit van politie ambtsdragers bij provincies, gemeenten en waterschappen’ gemaakt met daarin modelgedragscodes.

Handreiking integriteit van politie ambtsdragers bij provincies, gemeenten en waterschappen

6 Dilemmaspel

Soms kunnen verschillende waarden en belangen botsen. Daarom heeft het RIEC een dilemma kaartspel ontwikkeld. In het spel zitten morele dilemma’s voor politieke ambtsdragers en werknemers van decentrale overheden. Dit helpt integriteitsdilemma’s op een toegankelijke manier in groepsverband te bespreken.

Waarom is het bespreken van (fictieve) morele dilemma’s belangrijk?

- Helpt morele grenzen en gedragsregels bewaken.
- Vergroot bewustzijn van posities en kwetsbaarheden.
- Geeft eenduidigheid in het proces, zodat betrokkenen (zoals manager, CvdK, griffier en media) op het juiste moment in positie kunnen worden gebracht.

Iedereen dient zich veilig te voelen om over het onderwerp te spreken. Het is raadzaam om een onafhankelijke spelleider te betrekken. Dit kan iemand zijn vanuit de eigen organisatie, denk aan de integriteitscoördinator of een griffier.

Wilt u het dilemmaspel ontvangen? Mail dan naar het RIEC. Je vindt de contactgegevens van alle RIEC’s hier.

7 Omgaan met beïnvloeding

Hieronder staan vier voorbeelden van situaties waar statenleden mee te maken kunnen krijgen. Het is goed om hiervan bewust te zijn. Maak deze situaties bespreekbaar.

Recreatiepark als investering

Een investeerder benadert meerdere Statenleden met grootse plannen voor een vakantiepark in de provincie. Volgens hem kan het park uitgroeien tot een belangrijke impuls voor recreatie, toerisme en werkgelegenheid. Tijdens een werkbezoek laat hij luxe impressies zien van nieuwe vakantiehuisjes, wellnessvoorzieningen en horeca. Ook nodigt hij enkele Statenleden uit voor een informele bijeenkomst om “mee te denken over de toekomst van de regio”.

De investeerder benadrukt hoe belangrijk het is dat de provincie investeringskansen benut en ruimte biedt aan initiatieven die bijdragen aan economische groei en werkgelegenheid, zodat kansen voor de regio niet verloren gaan. Daarbij geeft hij aan dat investeerders behoefte hebben aan duidelijkheid en voortgang om plannen te realiseren. In de periode daarna ontvangen verschillende Statenleden persoonlijke berichten met aanvullende informatie en uitnodigingen om verder in gesprek te gaan.

Alles lijkt positief. Totdat signalen binnenkomen dat op andere vakantieparken van dezelfde investeerder arbeidsmigranten permanent verblijven, woningen slecht worden onderhouden en er vermoedens bestaan van constructies met snel doorverkopen, onduidelijke eigendomsverhoudingen of opvallende prijsstijgingen. Omwonenden spreken inmiddels over huisjesmelkerij en sociale problemen op de parken.

Wat ging hier mis?

Door de informele contacten en persoonlijke benadering ontstond het risico dat Statenleden vooral werden meegenomen in het verhaal en de belangen van één partij. Daarnaast werd in eerste instantie vooral vertrouwd op informatie van de investeerder zelf, terwijl signalen uit andere bronnen pas later in beeld kwamen. Hierdoor kon ook de indruk ontstaan dat niet alle partijen op gelijke wijze toegang hadden tot Statenleden en het besluitvormingsproces.

Agrarisch bedrijf en uitkoopregeling

Tijdens de campagne wordt u benaderd door een agrariër die mogelijk gebruik moet maken van een provinciale uitkoop- of natuurregeling. Hij vertelt emotioneel over het familiebedrijf dat al generaties bestaat en over de impact die de maatregelen hebben op zijn gezin en medewerkers. U leeft mee met hem op het bedrijf, ook buiten formele momenten om.

Na verloop van tijd benaderen ook adviseurs, belangenbehartigers en andere betrokkenen u actief, vaak verwijzend naar eerdere gesprekken met de agrariër. Zij proberen Statenleden ervan te overtuigen dat de provincie uitzonderingen moet maken voor specifieke bedrijven. In appgroepen en op social media verschijnen berichten waarin Statenleden worden opgeroepen “voor de boeren te kiezen”.

De druk loopt verder op wanneer blijkt dat bepaalde tussenpersonen grote financiële belangen hebben bij grondposities en toekomstige gebiedsontwikkelingen rondom de regeling. Binnen Provinciale Staten ontstaat discussie over objectiviteit en beïnvloeding.

Wat ging hier mis?

Persoonlijke verhalen kunnen begrijpelijkerwijs raken, maar bewaak als Statenlid altijd uw onafhankelijke positie. Bespreek signalen van druk of beïnvloeding tijdig met collega’s en houd besluitvorming transparant en zorgvuldig.

Dumpingen in natuurgebied

Tijdens een werkbezoek in een natuurgebied spreekt een lokale ondernemer u aan. Hij vertelt dat strengere controles en handhaving ondernemers in het gebied onnodig onder druk zetten. Volgens hem zou de Provincie meer moeten inzetten op vertrouwen en minder op toezicht.

De ondernemer zoekt daarna regelmatig contact, deelt gericht informatie en verwijst daarbij naar eerdere gesprekken. Hij deelt berichten over “onnodige regels”, stuurt artikelen door en nodigt Statenleden uit voor bijeenkomsten met andere ondernemers. Hij benadrukt steeds dat hij “alleen het beste wil voor de regio”.

Enkele maanden later worden in hetzelfde natuurgebied meerdere drugsdumpingen aangetroffen. Uit onderzoek blijkt dat loodsen en afgelegen terreinen in het gebied vaker worden gebruikt voor criminele activiteiten. Ook blijken er eerder signalen te zijn geweest over verdachte transporten en nachtelijke bewegingen rondom terreinen van ondernemers.

Wat ging hier mis?

Ondermijnende criminaliteit gaat vaak gepaard met ogenschijnlijk normale belangen en overtuigende verhalen. Door herhaalde, informele contacten en eenzijdige informatie kan een bepaald beeld ontstaan dat invloed heeft op uw afwegingen. Wees alert op signalen die kunnen wijzen op misbruik van locaties, druk op toezicht of pogingen om handhaving ter discussie te stellen en onder druk te zetten.

Lobby rondom gebiedsontwikkeling

Binnen de Provincie werkt men aan niet-openbare plannen voor infrastructuur, woningbouw en natuurcompensatie. Een Statenlid wordt benaderd door een investeerder die opvallend veel weet en probeert informatie te krijgen over locaties, besluitvorming en betrokken partijen.

Het contact wordt steeds dwingender: de investeerder biedt uitnodigingen aan, probeert een persoonlijke band op te bouwen en hint op zakelijke voordelen. Later dreigt hij met gevoelige privé-informatie over het Statenlid.

Het Statenlid herkent mogelijke ongewenste beïnvloeding en afpersing, verbreekt het contact, legt alles vast en meldt de situatie via de interne lijnen. Daarna wordt samen bepaald welke vervolgstappen nodig zijn en hoe de risico’s kunnen worden beperkt.

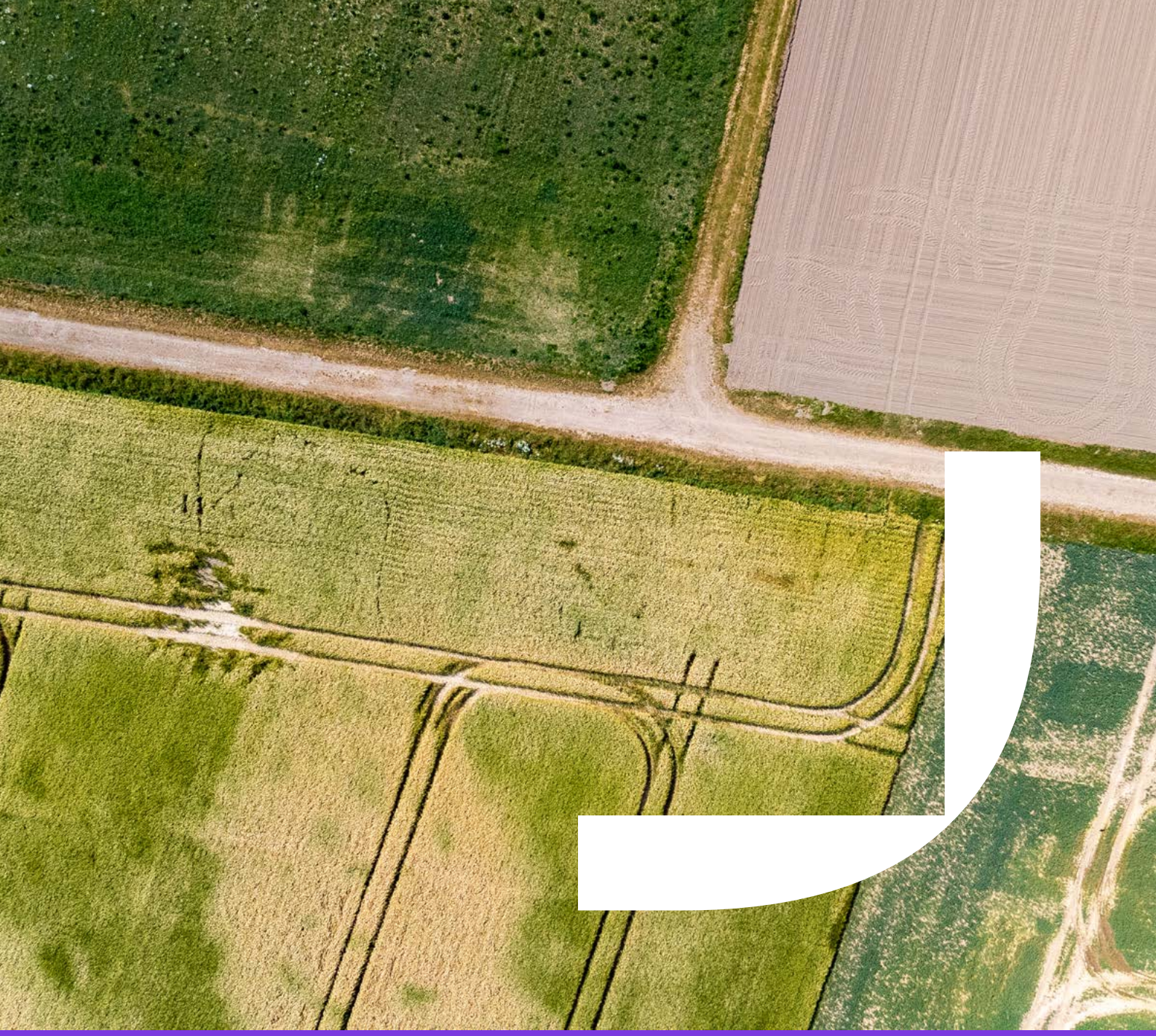
Wat ging hier goed?

Het Statenlid probeert de situatie niet zelfstandig op te lossen, maar maakt deze bespreekbaar binnen de organisatie. Signalen van mogelijke beïnvloeding, omkoping of afpersing worden serieus genomen, vastgelegd en volgens de geldende afspraken opgepakt.

Hoe verder na de Provinciale Statenverkiezingen?

Op 17 maart 2027 kiezen inwoners de nieuwe Statenleden voor de komende bestuursperiode. Een cruciaal moment, ook voor de CvdK. De CvdK is verantwoordelijk voor het in goede banen leiden van de verkiezingen, is hoeder van de bestuurlijke integriteit en voorzitter van de Provinciale Staten. Het is belangrijk om dit serieus te nemen, want ondermijning vormt op steeds meer fronten een bedreiging voor de samenleving en voor het vertrouwen in de rechtsstaat. Daarom zijn de aankomende Provinciale Statenverkiezingen met nieuwe Staatsleden een goed moment om stil te staan bij het vraagstuk van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in relatie tot een weerbare overheid. Maar ook na de verkiezingen blijft aandacht voor de risico's van georganiseerde criminaliteit van belang.
De problematiek is fors, complex en heeft grote impact op lokale en regionale overheden. Overheidsoptreden en georganiseerde ondermijnende criminaliteit hangen met elkaar samen: daar waar de overheid naïef, afwezig of niet daadkrachtig is, ontstaat ruimte voor criminelen. Om ondermijning tegen te gaan is het van belang dat op landelijk, regionaal en lokaal niveau beleid en aanpak elkaar versterken. Natuurlijk wordt een aanpak succesvoller als er op integrale wijze wordt samengewerkt. Provincies, gemeenten, Politie, Openbaar Ministerie en Belastingdienst werken daarom samen om georganiseerde ondermijnende criminaliteit aan te pakken en te voorkomen.

Het RIEC kan op verzoek van de provincies ondersteunen door het geven van bewustwordingstrainingen en weerbaarheidssessies voor de Provinciale Staten. U kunt hiervoor contact opnemen met de accountmanager van het RIEC in uw provincie.



© 2026, Regionaal Informatie- en Expertisecentrum.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Voor meer informatie,

neem contact op met het RIEC uit de desbetreffende regio.

www.riec.nl